

Szeretettel köszöntjük az ország
falugazdászait, regisztrált
szaktanácsadóit a
Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
AKG és Ökológiai Gazdálkodás
képzés előadássorozatán!

2015. szeptember 14-22.
Gödöllő, Kiskunfélegyháza, Püspökladány,
Tokaj, Szekszárd és Veszprém

Az ökológiai gazdálkodás környezeti előnyei, helyzete Magyarországon, jövőbeni lehetőségei, célkitűzései

Előadó:

Dr. Roszík Péter általános c. egyetemi docens,

alelnök, Magyar Biokultúra Szövetség,

ügyvezető, Biokontroll Hungária Nonprofit Kft.

(mindkét szervezet a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara stratégiai partnere)

Bevezetés

**Biogazdálkodási előzmények 1987-
1991-től EU bio jogszabály**

**Falugazdász előzmények 1994. március 1. Boross Péter
miniszterelnök indította**

**Kamarai előzmények 1994-2012 elnök Gy-M-S M.
(„zsebszerződés” ellen és GMO mentességért)**

**Bio előzmények 1995-től EU ekvivalens szabályozás
Biokultúra Egyesület magánelőírása alapján**

1996- Biokontroll

1997-től bio támogatás

**2000-től magyar bio jogszabály, Biokontroll EU harmadik
országok listáján**

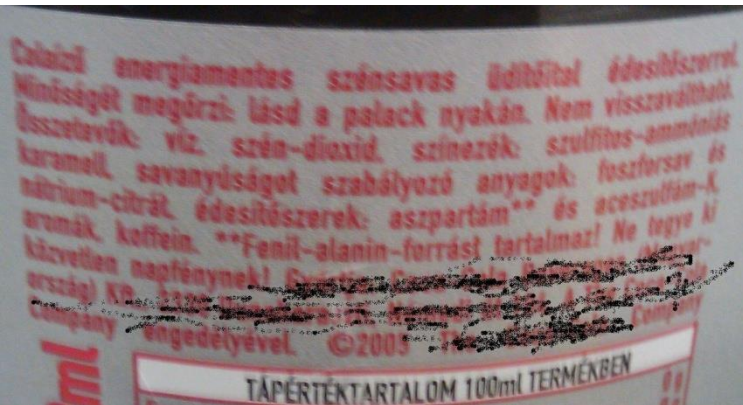
Mi van a csomagban?

- Biokontroll Alap-feltételrendszer
- Tematikus Biokultúra újság biogazdálkodás elkezdésben gondolkozóknak
- Az ökológiai gazdálkodásról gazdáknak, közérthetően könyv

EU élelmiszerjog szerint:
élelmiszer: amit a gyomorba
szánnak, kivéve a
gyógyszereket,!

Bioélelmiszer EU bio
rendeletek szerint: ami a
gyomorba való

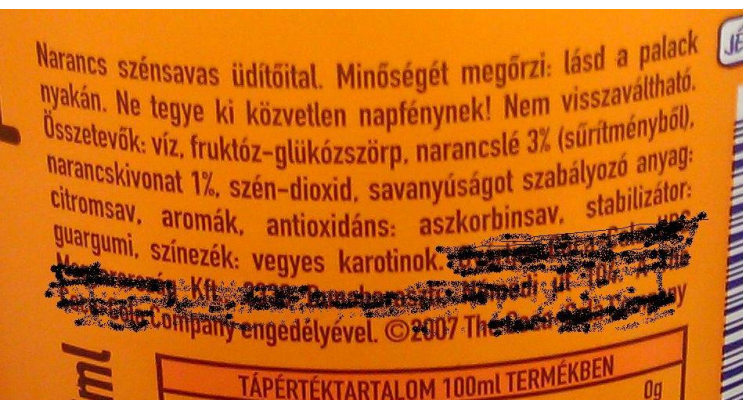
195 Ft/l

60 Ft/l 3%-os

Cca. 11 %-os = 202 Ft/l

És nem klórozott Duna vízzel
hanem ásványvízzel!

202 Ft/l

Einstein állítása: négy éve van hátra, ha eltűnnek a

24
HOUR

FITNESS

24
HOUR

POINT LON
HANDICAP
TO UPPER
LOCATED
24 HOUR

A Biokontroll működésének jellemzői

- Tulajdonos Magyar Biokultúra Szövetség, 100%-ban magyar
- MgSzH elismerés: HU-ÖKO-01 kódszámon (02.4/04154/0007/2009 határozat)
- Nemzeti Akkreditáló Testület akkreditációja: MSZ EN 45011:1999 szerint, NAT-6-0012/2011
- EU elismerés: csatlakozás előtt 1995-től (BE utolsó: No 2144/2003), ma: tagországi
- Svájci elismerés: csatlakozás előtt: FDE 910.181, ma: EU kölcsönös
- IFOAM akkreditáció: 2004. február 21-től 2010. 12.31-ig
- NOP akkreditáció 2012-ig

Divatos fogalmak

- Alternatív?
- Reform?
- Natúr?
- Integrált?
- LISA?
- Bio! (834/2007/EK,
889/2008/EK,
1235/2008/EK)

Az ökológiai termék megnevezése

(*Cryptolaemus montrouzeri*)

Ökológiai: (öko, eko, stb. > ES, CS, DA,
DE, ET, HU, Hr, LT, LV, BL, PL, RO, SK,
SL, SV)

Biológiai: (bio, > BG, ES, CS, DE, EL, FR,
IT, LV, LU, NL, PT, SK)

Organikus: (> EN, GA, MT)

Luonnonmukainen: SF

Mahe: ET

Az ökológiai gazdálkodás szabályozási rendszere

- A TANÁCS 2007. június 28-i **834/2007/EK RENDELETE** az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről és a 2092/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről;
- **A BIZOTTSÁG 2008. szeptember 5-i 889/2008/EK RENDELETE** az ökológiai termelés, a címkézés és az ellenőrzés tekintetében az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről szóló 834/2007/EK rendelet részletes végrehajtási szabályainak megállapításáról;
- **A BIZOTTSÁG 1235/2008/EK RENDELETE** (2008. december 8.) a 834/2007/EK tanácsi rendeletben az ökológiai termékek harmadik országból származó behozatalára előírt szabályozás végrehajtására vonatkozó részletes szabályok meghatározásáról.

Az EU bio rendeleteket egy hazai jogszabály egészíti ki:

- **34/2013. (V. 14.) VM rendelet** a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek ökológiai gazdálkodási követelmények szerinti tanúsításáról, előállításáról, forgalmazásáról, jelöléséről és ellenőrzésének eljárásrendjéről.
- A hazai rendelet Magyarország meghatározó élelmiszer jogszabályán, a 2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló törvényen alapul, termelési előírásokat nem tartalmaz.
- Minden, a mezőgazdaságra, élelmiszer-előállításra, jelölésre stb. vonatkozó jogszabályt, előírást maradéktalanul be kell tartaniuk az ökológiai termelést folytatóknak is, vagyis a fenti jogszabályok speciális, az ökológiai gazdálkodásra vonatkozó, az általános előírásokon túlmenő követelményeket fogalmazzak meg.

A szabályozással lefedett terület

-
- Mezőgazdasági alapanyag (növényi és állati termék – kivételekkel), növénygyűjtés, gombatermesztés, méhészet
 - Élelmiszer, benne bor
 - Élesztő
 - Vetőmag és szaporítóanyag
 - Takarmány

Az EU által szabályozatlan területek

Hal (2010. július 1-ig), vad, nyúl, stb. Biokontrollnak van előírása

Bor: Biokontrollnak volt előírása

Tömegétkeztetés: Biokontrollnak van előírása

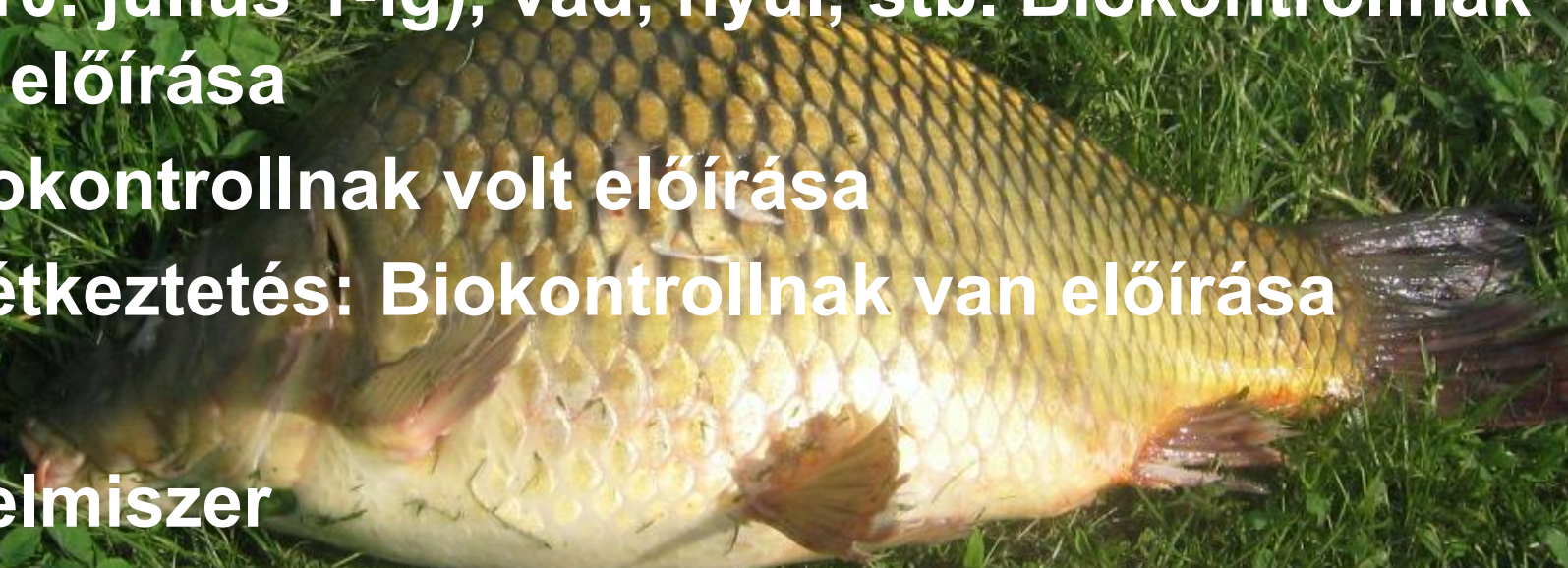
Nem élelmiszer

Kozmetikum: Biokontroll előírása > (COSMOS standard)> NATRUE

Kedvencek eledele

Textil: GOT (Global Organic Textile)

Fa: FSC

Bejelentkezés (tanúsítás
kérelmezése)
Éves adatközlés

Szerződés
Bejelentkezési
lap

Éves adatközlő
lap

Adatrögzítés
Nyilvántartásba vétel
Ellenőrzés tervezése

Ökológiai
üzemleírás

Ellenőrzés

Ellenőrzési
eljárás

Ellenőri
jelentés

Értékelés

Ellenőri
jelentés
értékelése

Értékelési
jelentés

Tanúsítás

Tanúsítási
döntés

Tanúsítvány
kiadásának
kérelme

Készletrevételi
jelentés/
Készlet-
nyilvántartó

Tanúsító lap

Minősítő
Tanúsítvány

Termék-
tanúsítvány

Bejelentkezés Ellenőrzés Tanúsítás menete a Biokontroll példáján

Az EU bio rendeleteknek megfelelő tanúsítvány

Tanúsító szervezet: Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. HU-ÖKO-01
1112 Budapest, Oroszvég lejtő 16.

MINŐSÍTŐ TANÚSÍTVÁNY

Tanúsított eljárás
Ökológiai gazdálkodásból származó mezőgazdasági termékek előállítása és/vagy forgalmazása

Tanúsított eljárásból származó termékek
általános termékek

Üzem típusa
méhész

Tanúsítvány száma:

105100113

Partneradatok
Név: Próba ADNS
Cím: 1112 Budapest 11. ker., Oroszvég lejtő 16.

Nyilvántartási szám: 4900/12_5z

A fenti üzem érvényes szerződéssel rendelkezik a Biokontroll Hungária Nonprofit Kft.-vel.

A tanúsítvány kiállításának jogosultsága

Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal határozata: 02.4/04164/007/2009 (HU-ÖKO-01)
A NAT által NAT-6-0012/2011 számon akkreditált terméktanúsító szervezet
Svájci biorendelát 910.181

Ez a tanúsítvány a Tanács 834/2007/EK rendelet 29. cikkének (1) bekezdésében és a Bizottság 889/2008/EK rendeletében előírt ellenőrzések alapján került kiállításra. A bejelentett gazdasági szereplő a tevékenységét ellenőrzésnek vetette alá, és megfelel az említett rendeletekben meghatározott követelményeknek.

A tanúsítvány a mellékleten feltüntetett érvényességi dátumig vagy visszavonásig, de legfeljebb 2014.12.31-ig érvényes.

A tanúsítvány a Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. tulajdona. Érvényességének feltétele a Biokontroll Hungária Nonprofit Kft.-vel kötött szerződésben foglaltaknak és a fenti előírásoknak való folyamatos megfelelés. A tanúsítvány kizárólag melléklettel együtt érvényes.

A tanúsítvány másolatai érvénytelenek.

A kiállító szervezet bélyegzője

A kiadomány hitelesítő:

Tökés Tamás Ádám
s.k.

Kiállítás helye és ideje
Budapest, 2013.06.26

Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. HU-ÖKO-01
1112 Budapest, Oroszvég lejtő 16.

10242-13

MINŐSÍTŐ TANÚSÍTVÁNY MELLÉKLET

Név: Próba ADNS
Cím: 1112 Budapest 11. ker.
Oroszvég lejtő 16.

Melléklet száma:

105100113/A4/1

Ellenőrzés(ek) dátuma: 2013.08.24

A Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. Minősítő Tanúsítványon felsorolt előírás(ok)ban foglaltaknak való megfelelést vizsgálta, és a fenti üzem tevékenységével kapcsolatosan az alábbi termékekre vonatkozóan a következőket állapította meg:

Méhészet	2013
Termelő ökológiai méhcsaládok száma (db)	
50	

Termékek

Termék neve	Státusz*
akác méz	ökológiai

*Státusz:
ökológiai: a Tanács 834/2007/EK rendeletének 23. cikk (1) bekezdése szerint

A tanúsítvány melléklet a Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. tulajdona, visszavonható a szerződéses viszony megszűnése esetén a szerződésben foglaltak szerint, illetve a fenti adatokban bekövetkezett változás során. Kizárólag az eredeti és aláírt tanúsítvány érvényes. A melléklet a Minősítő Tanúsítvány fődatalával együtt, a kiállítás napjától 2014.12.31-ig vagy a felülbélyegzéssel jelzett időpontig érvényes.

Kiállítás helye és ideje
Budapest, 2013.06.26

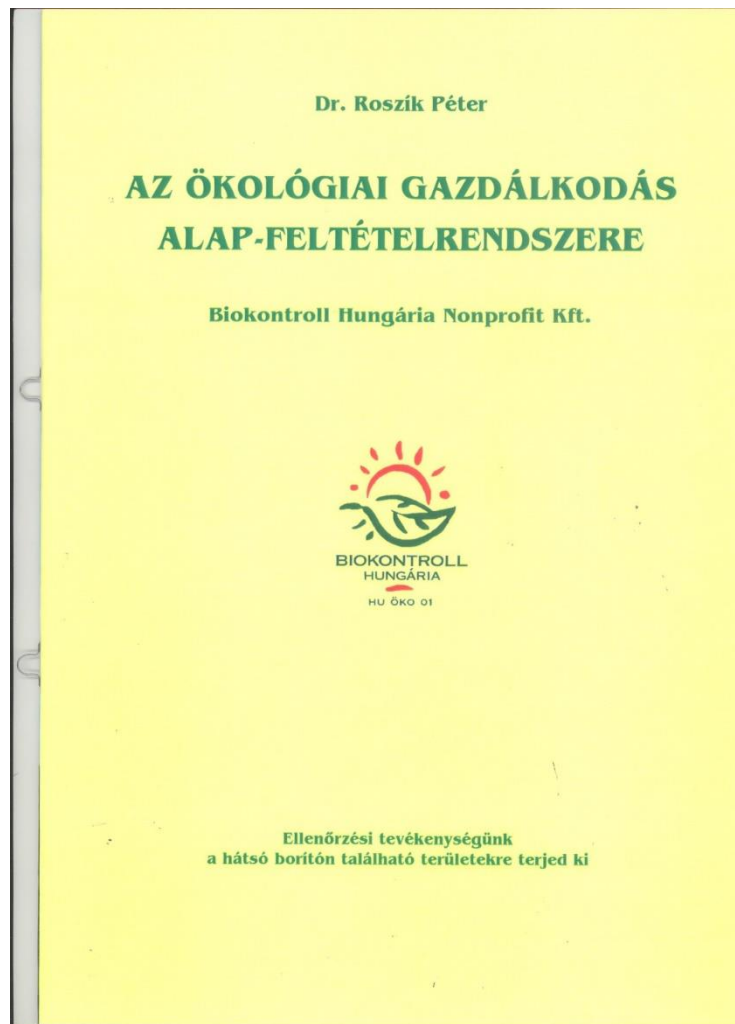
A kiállító szervezet bélyegzője

A kiadomány hitelesítő:

Tökés Tamás Ádám
s.k.

Nagyobb nyilvánosság: Az EU bio birendeletek értelmében kötelező minden ellenőrző szervezetnek a honlapján működtetni „tanúsítványkereső” szolgáltatást

Magyarországon egyetlen, az illetékes hatóság (NÉBIH) által elfogadott, a jogszabályokkal összhangban álló előíró dokumentum:

Bátrabb deklarációk

Környezet (834/EK R.-ből) 1.

„ötvözi a **legjobb környezetvédelmi gyakorlatokat**, a magas szintű **biodiverzitást**, a természeti erőforrások megőrzését”

„olyan közjavakat termel, amelyek hozzájárulnak a környezet védelméhez”

„A nem megújuló erőforrások használatának minimálisra csökkentése érdekében a hulladékokat, valamint a **növényi és állati eredetű melléktermékeket újra kell hasznosítani** a termőföldbe való tápanyagvisszajuttatás céljából.”

„növényeket lehetőleg **a talaj ökoszisztémája táplálja**, és ne a talajhoz adott oldódó tápanyag-utánpótló szerek.”

„**tiszteletben tartja a természeti rendszereket és ciklusokat**, valamint fenntartja és erősíti a talaj, a víz, a növények és az állatok egészségét, továbbá a közöttük fennálló egyensúlyt”

Környezet (834/EK R-ből) 2.

„**hozzájárul a magas szintű biológiai sokféleséghez**”

„**felelősen használja** az energiát és **a természeti erőforrásokat**, úgymint a vizet, a talajt, a szerves anyagokat és a levegőt”

„a környezetre, az emberi egészségre, a növények egészségére vagy az állatok egészségére és jóllétére nézve **ártalmatlan eljárások**”

„a növényi és állati eredetű hulladékok és **melléktermékek visszaforgatása** a növénytermesztésbe és az állattartásba”

„a termelési döntések során a helyi vagy regionális ökológiai egyensúly **figyelembevétele**”

„a növények egészségének fenntartása olyan **megelőző intézkedések** révén, mint a kártevőknek és betegségeknek ellenálló, **megfelelő fajok és fajták** kiválasztása, megfelelő **vetésforgó, mechanikai és fizikai módszerek**, valamint a kártevők **természetes ellenségei** által nyújtott védelem;”

„**GMO**-k és GMO-kból vagy azok felhasználásával előállított termékek.....**nem használhatók**”

Környezet 889/EK R-ből 3.

„rendszeren belüli természeti erőforrásokat használnak”

„ a külső források felhasználásának korlátozása. Amennyibenkülső forrásokra van szükség ...

i. ökológiai termelésből származó források;

ii. természetes anyagok vagy természetes anyagokból nyert anyagok;

iii. lassan oldódó, ásványi eredetű tápanyag-utánpótló szerek;”

„ a talaj élővilágának, valamint a talaj természetes termőképességének, a talaj stabilitásának és a talaj biodiverzitásának fenntartása és erősítése”

„Az ökológiai gazdálkodás holisztikus megközelítése megkívánja....”

„A természeti erőforrások (például: a talaj és a víz) tápanyagokkal történő szennyezésének megelőzése érdekében meg kell határozni, hogy hektáronként legfeljebb mennyi trágya használható”

A magyar biogazdálkodás hátrányos területei

- Állatsűrűség nagyon alacsony (kb. 0,15 NÁ/ha, ezért kevés a trágya)
- Ökológiai vetőmag kevés
- Torz támogatási rendszer (az IPM közel azonos az ökológiaihoz)
- „Export” aránya (cca.80 %) túl magas
- A feldolgozottság aránya alacsony
- A nemzeti ökológia jogszabály bonyolult, az ökológiai gazdálkodás támogatási rendszere túlbürokratizált
- 2014. szeptember 1-2016. január 1-ig nincs támogatás

A magyar biogazdálkodás előnyös területei

- Kiváló feltételek a biogazdálkodásra
- GMO – mentes státusz (moratórium, szigorú koegzisztencia jogszabályok), Alkotmányban rögzített GMO mentes mezőgazdaság
- Létezik még a hagyományos gazdálkodás
- Képzett farmerek
- Magas színvonalú képzés egészen az egyetemekig
- EU-ekvivalens szabályozás 1995
- Erős érdekvédelmi ernyőszervezet (Magyar Biokultúra Szövetség)
- Hatékony ellenőrzési- tanúsítási rendszer
- Két jól ismert védjegy, variációkkal
- Tájfajták és változatok a növénytermesztésben (több, mint 80 ezer tétel, sok Erdélyből, a mi Kareliankból) és őshonos állatok megléte
- Nemzeti cselekvési terv az ökológiai gazdálkodásért > 5%

Hortobágy, 2010

Nemzeti Akcióterv az Ökológiai Gazdálkodás Fejlesztéséért 2014-2020

Hat cselekvési program

350 ezer ha a cél 2020-ra

Kétszereződjön meg az állatsűrűség (0,3 náe/ha)

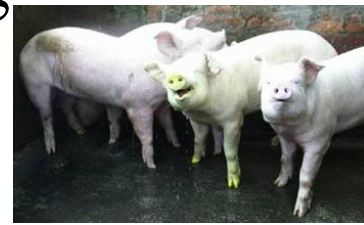
Növekedjen a feldolgozottság

25%-kal nőjön a méhcsaládok száma (=25 ezer
méhcsalád)

Közétkeztetésbe 30% legyen a bio alapanyagok
aránya

Egyéb pozitívumok

- Országgyűlési határozat a többlet pontokról és/vagy forrásokról
- Elővásárlási és előbérleti jog a földforgalmi törvényben
 - Nincs „zöldítési” kötelezettség
- Többlet pontok: Fiatal gazda, Nem termelő beruházások, tanyaprogram, ÉLIP, OP-ok
 - „Mintamenza” program
 - Alkotmányos GMO mentesség

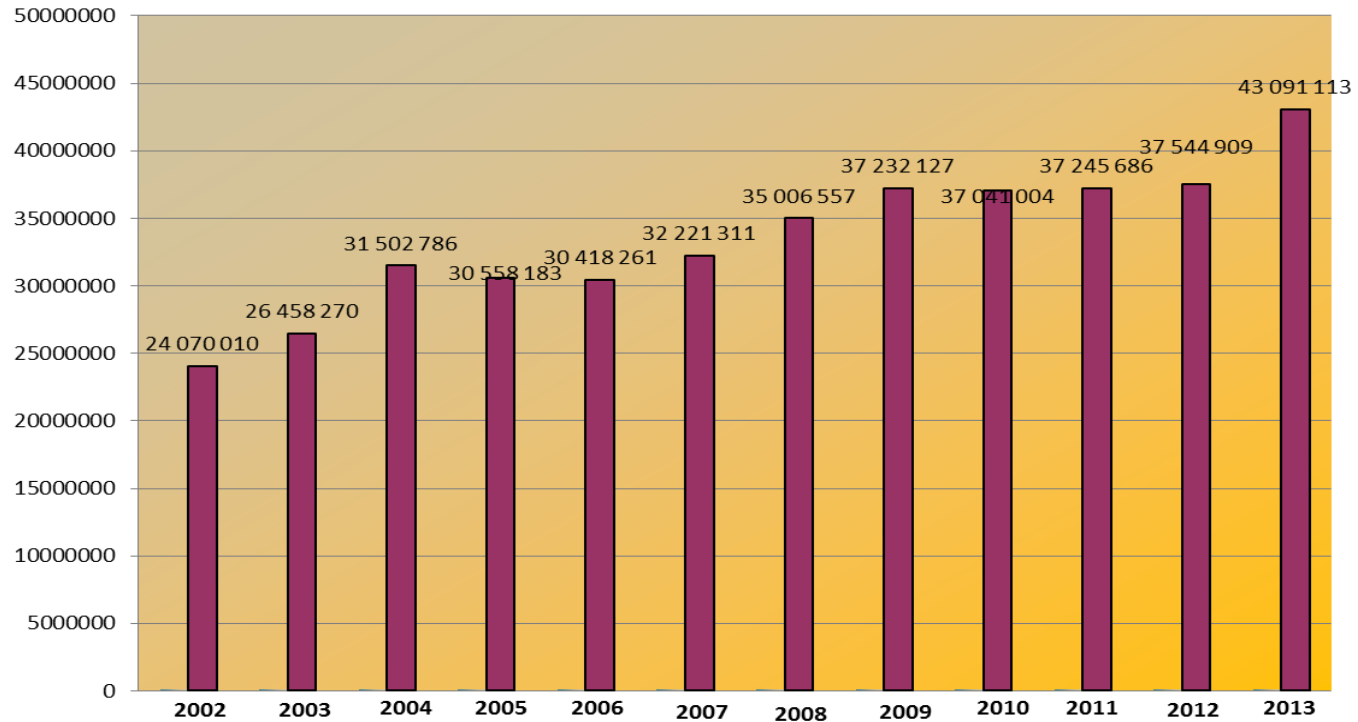
Az ellenőrző szervezetek „igazolási” feladatai

- „zöldítésben”
- ökológiai gazdálkodás támogatási rendszerében
- egyéb támogatásoknál
 - „tanyaprogram”
 - „Fiatal gazda”
 - állattartó telepek korszerűsítése
 - beruházási támogatások (pl. ÉLIP)
 - 27/2015. (VI. 17.) OGY többlet pont jár minden öko fejlesztéshez (igazolás?)
- föld elővásárlás és - haszonbérleti jog gyakorlásához

Az ökológia gazdálkodás helyzete a világban és itthon

A világ biotermelése 2002-2013

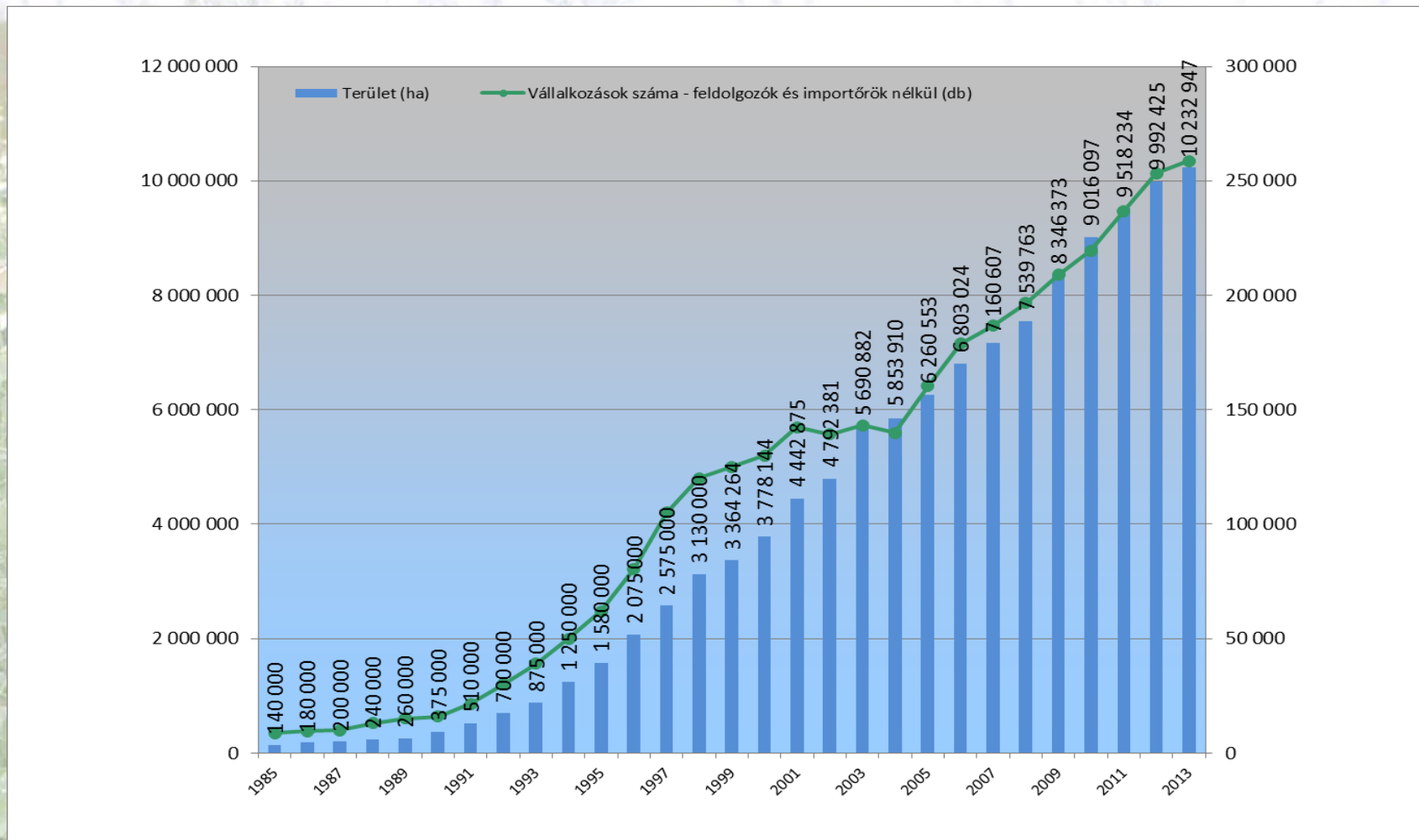
Forrás: IFOAM, FIBL

Adatok: FIBL IFOAM tanulmány

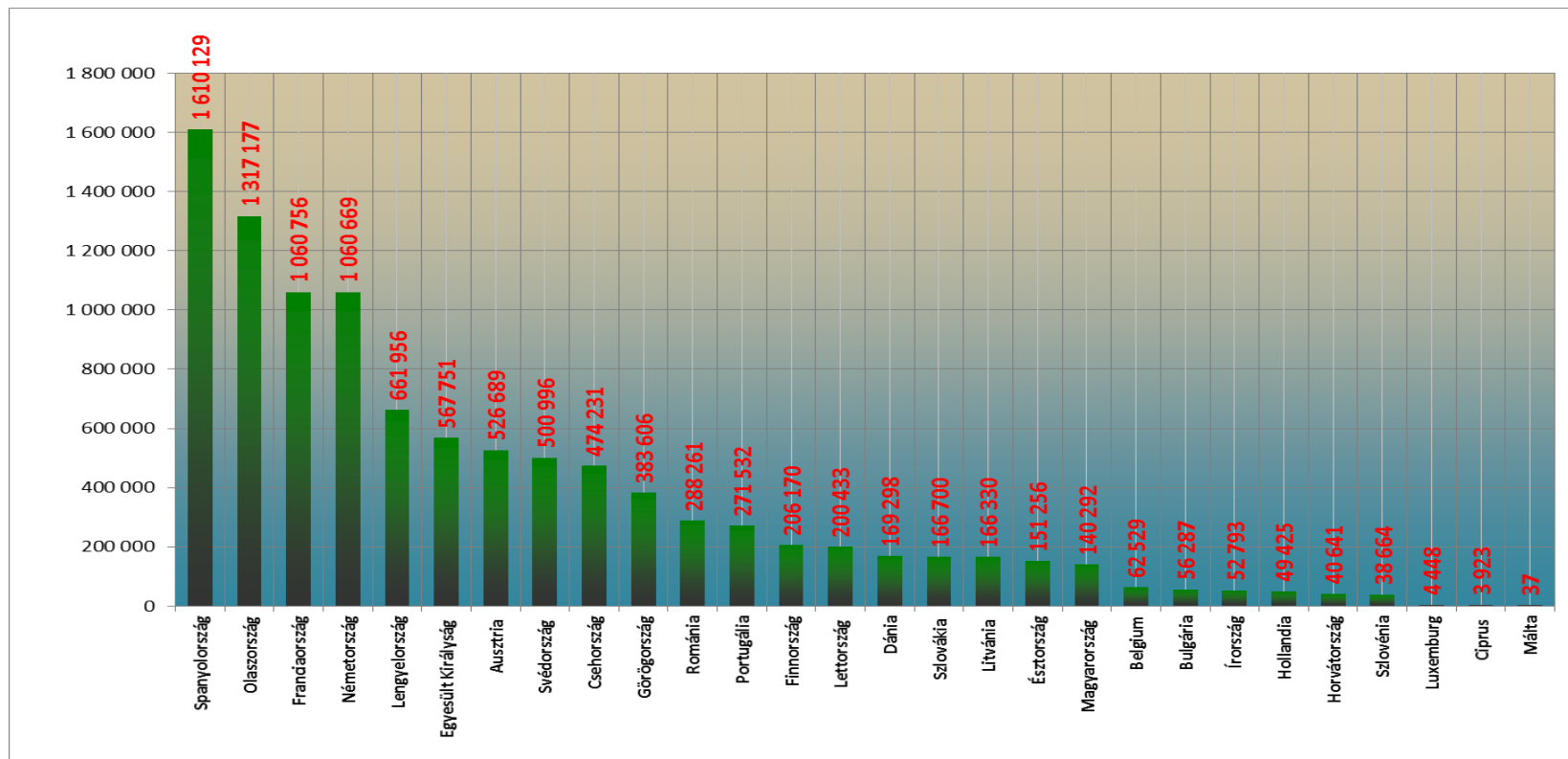
Az ökológiai gazdálkodási területek és az ökológiai gazdaságok számának változása 1985-2013 között az EU-ban

Forrás: FiBL

Adatok: FiBL IFOAM tanulmány

Bio terület nagyságok az EU-ban 2013.

Adatok: FIBL IFOAM tanulmány

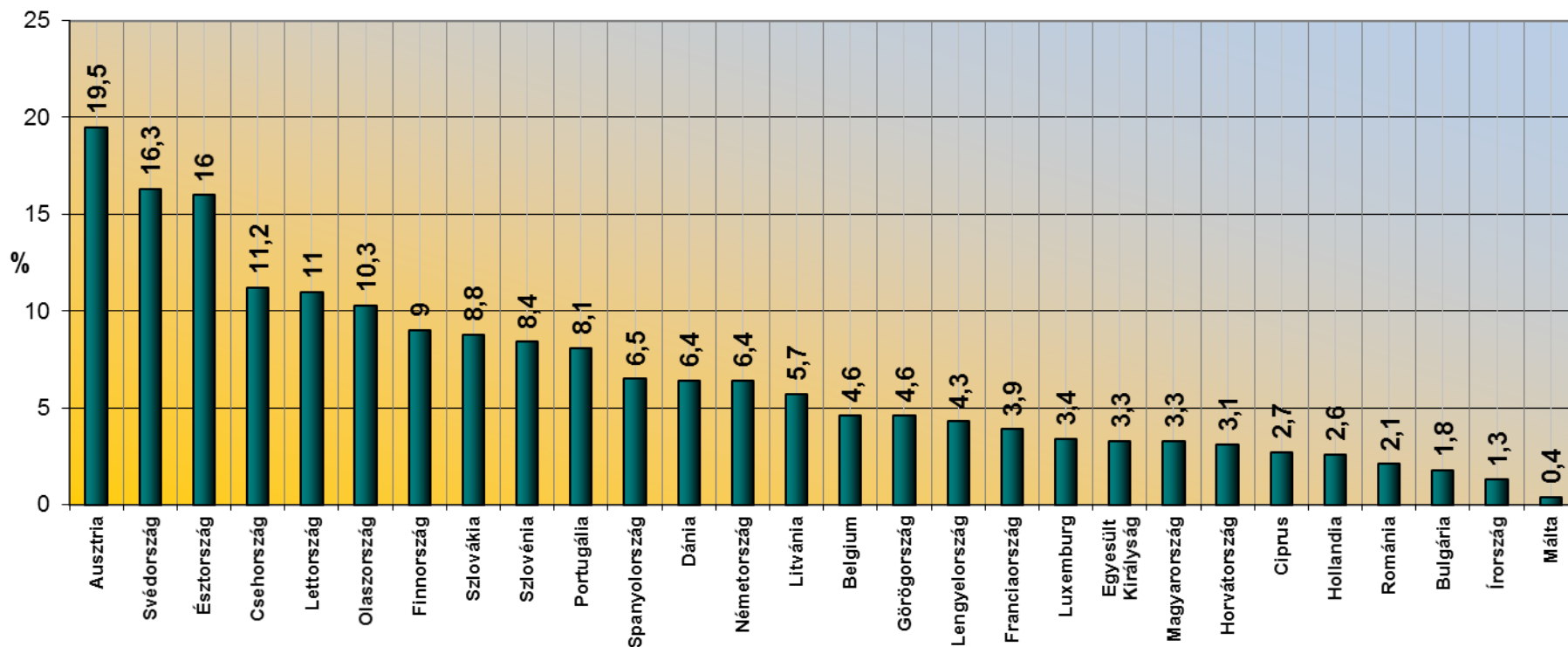
A remény kedvéért: a világ 10 legnagyobb bio terület arányú országai 2013-ban

Adatok: FIBL IFOAM tanulmány

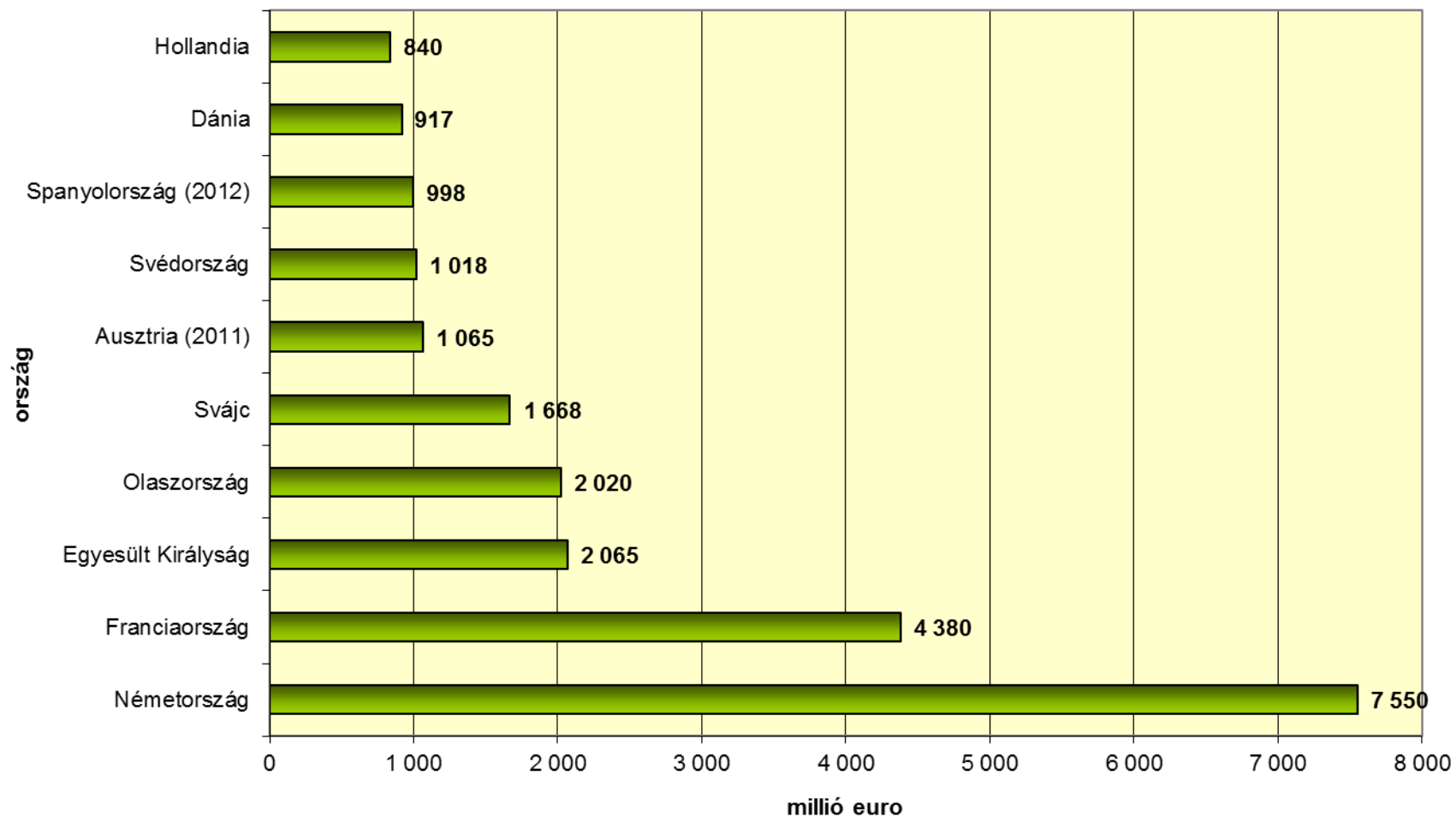
Time 2010. szeptember 6: „Az osztrákok azért ilyen sikeresek, mert mindent megtesz az agrárirányításuk azért, hogy e téren **nagy hatalom legyenek”**

A bio területek aránya a mezőgazdasági területből az EU-ban 2013.

Adatok: FIBL IFOAM tanulmány

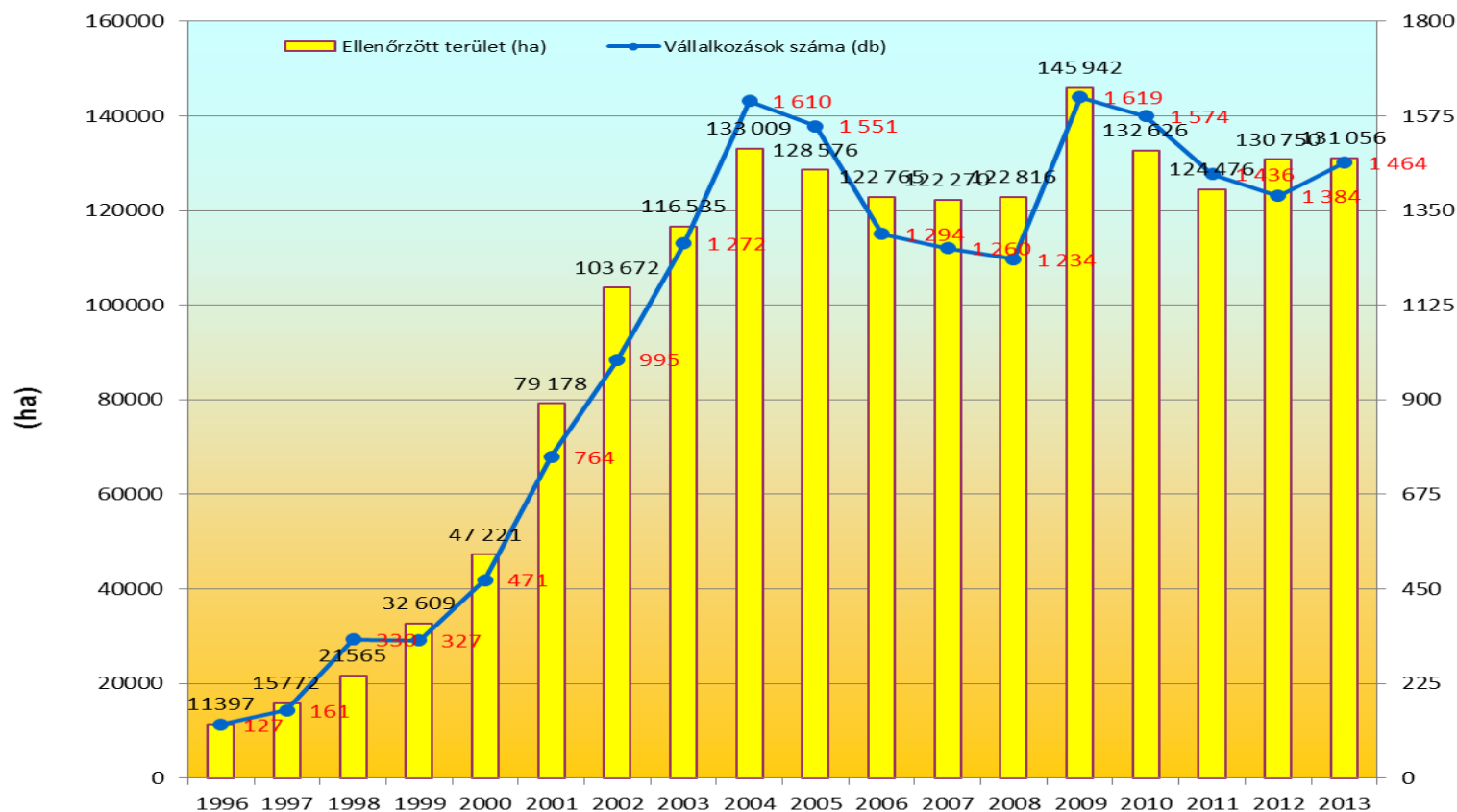
Biokereskedelem volumene 2013.

Adatok: FIBL IFOAM tanulmány

A magyar ökológiai növénytermesztés főbb adatai

1996-2013

NVT

AKG

**2013: a
mezőgazdasági
terület 2,5 %-a**

Idén 32 éves a Biokultúra Szövetség

Szervezettség, felépítés

1. Területi egyesületek

2. Funkcionális egyesületek

1. „Nagy” biogazdák
2. Biodinamikus
3. Bioméhészek
4. Feldolgozók
5. Oktatók, kutatók, szaktanácsadók

A Magyar Biokultúra Szövetség és kapcsolatrendszere I.

- **Közép-dunántúli Biokultúra Egyesület**
Képviselő: Ware Borbála, elnök
Tel: 06-87/715-819
E-mail: warep-b@hu.inter.net
- **Dél-dunántúli Biokultúra Egyesület**
Képviselő: Czeller Gábor, elnök
Tel: 06-30/572-3898
E-mail: czeller@t-online.hu
- **Kelet-magyarországi Biokultúra Egyesület**
Képviselő: Gencsi Zoltán elnök
Tel/fax: 06-52/589-147
Mobil: +36 309634500
E-mail: kmobiokultura@freemail.hu

A Magyar Biokultúra Szövetség és kapcsolatrendszere II.

- **Biokultúra Közép-magyarországi Egyesülete**
Képviselő: Obreczán László, elnök
Tel: 06-30/9514-915
E-mail: obreczan@kerex.hu
- **Dél-alföldi Biokultúra Egyesület**
Képviselő: Dr. Szántosi Antalné, elnök
Tel: 06-20/9573-970, 06-66/514-151
E-mail: delalfoldibio@freemail.hu
- **Észak-magyarországi Biokultúra Egyesület**
Képviselő: Orbán Péter, elnök
Tel: 06-20/9375-189
E-mail: orbanp@freemail.hu
- **Nyugat-dunántúli Biokultúra Egyesület**
Képviselő: Dr. Roszik Péter, elnök
Tel: 06-30-9560-777
E-mail: roszik.peter@biokontroll.hu

A Magyar Biokultúra Szövetség és kapcsolatrendszere III.

- **Magyar Ökogazdálkodók Szövetsége**

Képviselő: Gencsi Zoltán, elnök

Tel: +36 309634500 E-mail:

gencsi05@gmail.com

- **Méhészek Biokultúra Egyesülete**

Képviselő: + Czédulás István, elnök

- **Biodinamikus Közhasznú Egyesület**

Képviselő: Mezei Mihály, elnök

E-mail: mihaly.mezei@gmail.com

Web: www.biodinamikus.hu

A Magyar Biokultúra Szövetség és kapcsolatrendszere IV.

- **Ökológiai Gazdálkodás Oktató, Kutató és Szaktanácsadó Egyesület**

Képviselő: Dr. Márai Géza, elnök

Tel: 06-30/263-7264

E-levél: marai.geza@freemail.hu

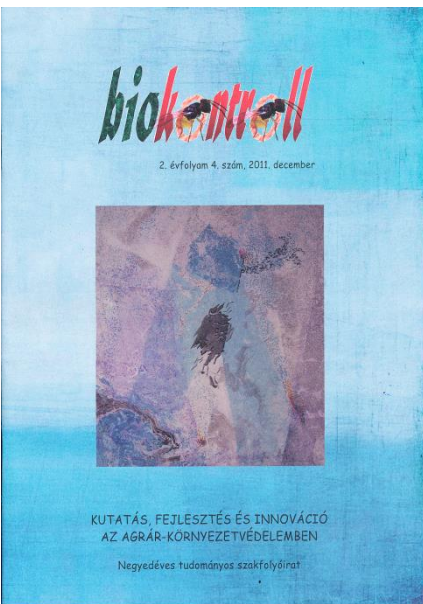
- **Feldolgozók Biokultúra Egyesülete**

Képviselő: Burján László, elnök

E-mail: bodi.csaba@hipp.hu

Magunkról – Sajátosságaink 1.

- Ellenőrizzük és tanúsítjuk a magyar biogazdálkodás 90-95%-át
- 100 %-ban magyar tulajdonban állunk; tulajdonos a magyar biogazdák érdekérvényesítő szervezete a Magyar Biokultúra Szövetség
- Van egy (most szünetelő) tudományos lapunk, a Biokontroll
- Két lajstromozott (és egy változat) védjegy áll Partnereink rendelkezésére termékeik jelölésére:

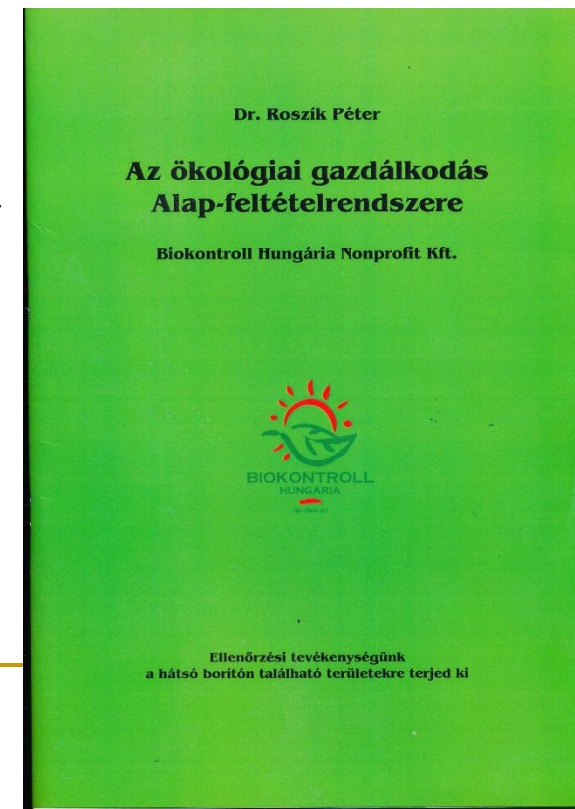
Magunkról – Sajátosságaink 2.

- Van egy saját két havi szaklapunk, a Biokultúra újság, amelyet minden partnerünk ingyen megkap

Magunkról – Sajátosságaink 3.

- **Van hatóság által elfogadott Alap-feltételrendszerünk, amely érthetőbb, mint az EU bio rendeletek, és minden Partner ingyen kézhez kapja**

Magunkról – Sajátosságaink 4.

- Van egy tematikus kiadványunk a Bioporta füzetek, amelyet gyakorló biogazdák írnak

Magunkról – Sajátosságaink 5.

- **Sok biogazdálkodást szolgáló kutatásban veszünk részt**

(ld. www.biokontroll.hu K+F rovat)

Magunkról – Sajátosságaink 6.

■ Ellenőrzés a legigényesebb, védjegyes

(Biosuisse, Demeter, Naturland, Bioland, Soil Association, Fair trade stb.) **piacokra**

■ **Képzett szakemberek:** (növényorvosok, borászok, méhészek, élelmiszer-mérnökök, állattenyésztők, takarmányosok, minőségbiztosítók stb.)

■ **Kiadjuk a megfelelőnek tartott szerek listáját**

■ **Növényvédőszerek címkétől eltérő
használati rendszere**

■ **Ellenőrzési programjaink:** Növénytermesztés,
Állattenyésztés, Gombatermesztés, Növénygyűjtés, Méhészet,
~~Élelmiszerfeldolgozás, Borászat, Takarmánygyártás, Élesztő előállítás,~~
Nagy- és kiskereskedelem, Import

**Hatóság által elismert magán
ökológiai előírásokat
működtetünk:**

Nyúltartásra

(Magyar óriás nyúl)

**Halastavi haltartásra
2014. Július 31-ig**

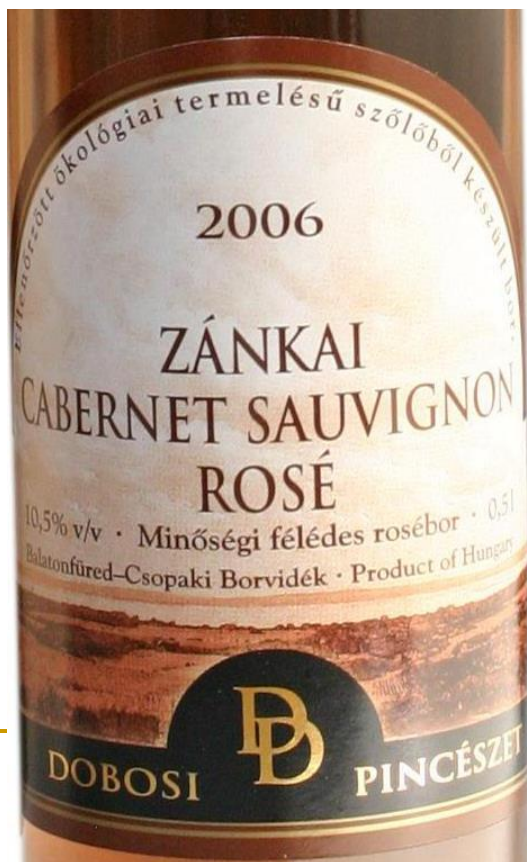
Vadaskerti vadtartásra

Japán fürjre

Borkészítésre 2012-től EU szerint megy

Étkeztetésre

Egyéb (hatóság által el sem
fogadható) programok

Kozmetikumokra

Palackozott vizekre 2015-

A Magyar Biokultúra Szövetség: a biogazdálkodás érdekvédelmi rendszere

A Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. elérhetősége

- **Biokontroll Hungária Nonprofit Kft.**
1112 Budapest, Oroszvég lejtő 16.
Postacím: 1535 Budapest, Pf. 800
Telefon: (1) 336-1122, -23, -66, -67,
(30) 393-9090, (70) 243-7404, (20) 573-8036
Fax: (1) 315-1123
E-mail: info@biokontroll.hu
- **Internet:** www.biokontroll.hu

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

**Elérhetőségünk: 1132 Budapest, Visegrádi u. 53. III/1.
Ügyfélfogadás, könyvtár: hétfő-csütörtök 9-14 óráig,
péntek 9-13 óráig.**

Telefon: 1/214-7005, 214-7006, 06-30/730-2130

E-mail: biokultura@biokultura.org

Honlap: www.biokultura.org